

29 września 2015, godz. 9.00-13.00 i 14.00-17.00

Jak analizować zmianę?

Zastosowanie modelu latentnych krzywych rozwojowych (LGC) w badaniach podłużnych

Prowadzący: **dr hab. Jan Cieciuch, prof. UKSW**

Psychologia rozwoju interesuje się zmianą. Jednak analiza zmiany wiąże się z wieloma problemami - zarówno teoretycznymi, jak i metodologicznymi. Model latentnych krzywych rozwojowych (*latent growth curve*, LGC) funkcjonuje w literaturze jako częściowe rozwiązanie niektórych problemów oraz rekomendowany sposób analizy zmiany w danych longitudinalnych. Model LGC pozwala na analizy zarówno zmian wewnątrzsobowych jak i międzyosobowych różnic w przebiegu zmiany. Jest on estymowany w paradygmacie równań strukturalnych ze zmiennymi latentnymi, dzięki czemu możliwa jest również kontrola błędu pomiaru.

Warsztat składa się z czterech części, w ramach których Uczestnicy zostaną wprowadzeni zarówno do modelu teoretycznego, jak i programu AMOS, w którym dokonuje się obliczeń. W ostatniej części warsztatu Uczestnicy samodzielnie przeprowadzą analizy na swoich danych pod okiem Instruktora.

Szczegółowy plan warsztatu:

9.00 Wprowadzenie teoretyczne do modelu LGC

11.00 Wprowadzenie do programu AMOS

13.00 Przerwa obiadowa

14.00 Testowanie modelu LGC w programie AMOS

15.30 Samodzielne analizy na własnych danych Uczestników (pod okiem Instruktora)

30 września 2015, godz. 10.00-14.00

Testowanie modeli moderacyjnych w badaniach psychologicznych

Prowadzący: **dr Katarzyna Lubiewska**

Modele moderacyjne są często testowane w badaniach psychologicznych i służą odpowiedzi na wiele pytań, na przykład: czy analizowane relacje, efekty zależą od trzeciej zmiennej; czy model pomiarowy jest równoważny w analizowanych grupach osób badanych; lub, czy złożone relacje zmiennych, np. oparte na mediacji, są moderowane przez inną zmienną. Współcześnie modele te testuje się najczęściej przy użyciu modeli regresji z jedną zmienną zależną lub za pomocą modelowania równań strukturalnych. Celem warsztatu jest przygotowanie uczestników do wykonywania obu rodzajów analiz przy wykorzystaniu pakietu SPSS oraz środowiska R (pakiet darmowy).

Realizacja warsztatu będzie podzielona na kilka etapów:

1. Wprowadzenie w rozumienie procesu moderacji i jego rozróżnienie w kontekście procesu mediacji i procesów moderacyjno- mediacyjnych.
2. Wprowadzenie techniczne do korzystania z nakładek SPSS testujących moderację i modele mediacyjno-moderacyjne.
3. Przeprowadzenie analiz moderacyjnych w parcie SPSS przez uczestników warsztatu.
4. Wprowadzenie w testowanie modeli moderacyjnych w modelowaniu równań strukturalnych.
5. Wprowadzenie techniczne do pracy w środowisku R.
6. Wprowadzenie do pracy z pakietem ‘lavaan’ w środowisku R.
7. Przeprowadzenie analiz moderacyjnych przy użyciu pakietu ‘lavaan’ przez uczestników warsztatu.

Przed udziałem w warsztacie jego uczestnicy otrzymają instrukcje dotyczące zainstalowania na swoich komputerach niezbędnego oprogramowania oraz pliki z danymi wykorzystywanymi w trakcie zajęć.